

Gazeta Wpółnocna

Proletariusze
wszystkich
krajów,
łąćcie się!

DZIENNIK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

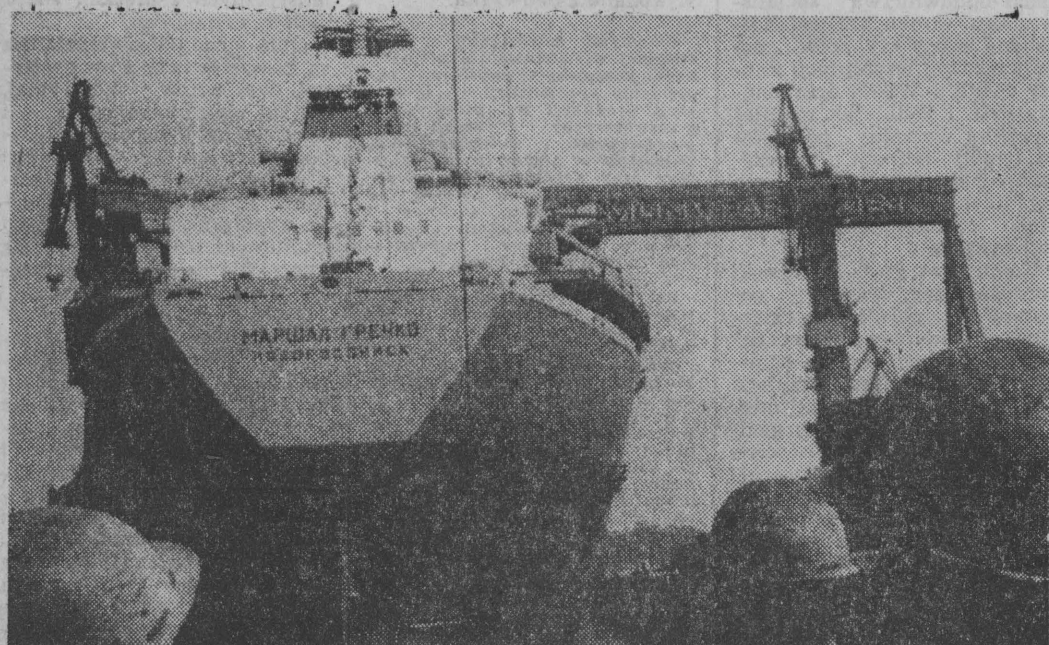
Nr 144 (8532)

Białystok — Łomża — Suwałki, poniedziałek, 26 czerwca 1978 r.

Nakład: 136.067

A

Cena 1 zł

W Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni odbyło się wodowanie statku 116 tysięcznika typu OBO ropo-rudomasowca „Marszałek Giełko” dla armatora radzieckiego. Jest to 88 statek budowany w „Komunie” o łącznym tonażu prawie miliona ton dla armatora radzieckiego. W uroczystym wodowaniu wzięli udział z-ca przewodniczącą Rady Ministrów ZSRR Leonid CAF — J. Uklejewski

E. Gierek, H. Jabłoński i P. Jaroszewicz — w hucie „Katowice” Pierwszy etap budowy huty został zakończony

KATOWICE (PAP) — 24 czerwca 1978 r. na trwałe zapisze się w historii rozwoju gospodarczego Polski. W tym bowiem dniu, wraz z uruchomieniem walcowni dużej, zakończony został pierwszy, decydujący etap realizacji naszej największej inwestycji przemysłowej — huty „Katowice”.

Przybycie
Leonida Breżniewa
do Mińska

♦ MOSKWA — Sekretarz generalny KC KPZR, przewodniczący Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, Leonid Breżniew przybył do Mińska, stolicy radzieckiej Białorusi, Mińska. Weźmie on udział w uroczystościach, w czasie których Mińsk, któremu nadano tytuł miasta-bohatera, zostanie odznaczony Orderem Lenina i Medalem „Złota Gwiazda”.

Święto narodowe
Madagaskaru

♦ WARSZAWA — Z okazji święta narodowego Demokratycznej Republiki Madagaskaru, przypadającego w dniu 26 bm., przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński wysłował depeszę gratulacyjną do prezydenta republiki Didier Ratsiraly.

Spotkanie
Kadar — Kadafi

♦ BUDAPEST — W sobotę odbyło się spotkanie i sekretarza KC WZPR, Janosa Kadar, z sekretarzem generalnym Powszechnego Kongresu Ludowego Libijskiej Demokracji, Muamarem Kadamim. J. Kadar i M. Kadafi wyrazili gotowość rozwinięcia nadal wzajemnych stosunków węgiersko-libijskich.

Ahmed Al-Ghazmi
zamordowany

♦ LONDYN — Iracka agencja prasowa INA, powołując się na doniesienia jemeńskiej rozgłośni radiowej i Sanie poinformowała, że prezydent Jemenu Północnego ppłk Ahmed Al-Ghazmi został zamordowany w sobotę rano. Według niepotwierdzonych danych informacja prezydent zginął w zamachu bombowym. Płk Al-Ghazmi doszedł do władzy w październiku ub. roku. Jego poprzednik, ppłk Ibrahim Muhammad Al-Hamdi również zginął w wyniku zamachu.

Decyzja rządu
belgijskiego

♦ BRUKSELA — Rząd Belgii postanowił przed 1 lipca br. wycofać większość żołnierzy belgijskich, stacjonujących jeszcze w niemieckiej prowincji Szabla. Jednakże — jak pisał agencja AFP — niemieckie kontyngenty oddziałów belgijskich pozostanie w Zairze.

Wyrok w procesie
„Czerwonych Brygad”

♦ Rzym — Optosemieniem wyroków zakończył się w Turynie proces przynależnych do terrorystycznej organizacji „Czerwone Brygady”. Sąd skazał 20 oskarżonych, 16 — uwięził, a jednego skierował do rozpatrzenia innego sądu. Najwyższe wyroki otrzymał: Renato Curcio (założyciel organizacji) i Pierro Bassi — 15 lat uwięzienia każdy. Alberto Franceschini — 14,5 roku, Paolo Maurizio Ferrari — 13 lat, Giorgio Semerari, Tonino Paoli i Prospero Gallinari — po 10 lat każdy. Najniższe kary wynoszą 2,5 roku uwięzienia.

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Wyroki w procesie
„Czerwonych Brygad”

Jest nas już 35 milionów

WARSZAWA (PAP) — 24 bm. urodził się 35-milionowy obywatel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Jest to dziewczynka, córka Barbary Zalewskiej, nauczycielki w Przedszkolu PKP nr 50 we Wrocławiu i Jacka Zalewskiego, kapitana żeglugi śródlądowej, pracownika przedsiębiorstwa „Żegluga na Odrze”. Dziecko przyszło na świat w Klinice Położniczej Instytutu Ginekologii i Położnictwa AM we Wrocławiu.

Tych narodzin oczekiwała wraz z rodzicami cała Polska. Stał się dzięki nim narodem 35-milionowym, co oznacza przekroczenie wielkości zaludnienia Polski w ostatnim roku przed wybuchem wojny, która spowodowała straty w naszym najcenniejszym bogactwie, jakim są ludzie. Równocześnie narodził się 35-milionowy obywatel w terminie znacznie wcześnie-

szym niż to przewidywały niedawne jeszcze prognozy, potwierdzając, że w Polsce nastąpiły korzystne zmiany demograficzne, które pozwalają z optymizmem oceniać perspektywy rozwoju biologicznego narodu.

Jak wynika z ostatnich przewidywań, w tym roku urodzi się ok. 680 tys. dzieci, a w przyszłym — prawie 700 tys. Wysoki, jeden z największych

w Europie poziom urodzeń wiąże się z rosnącą liczbą małżeństw zawieranych obecnie przez powojenne roczniki wyżu demograficznego. Pomysł zaś zmiany ludnościowej, które zaskoczyły wielu specjalistów, świadczy, że owoce polityki społecznej państwa zainicjowanej w latach siedemdziesiątych, polityka, w której sprawy rozwoju narodu, rodziny i wychowania młodego pokolenia zyskały rangę najwyższą. Utrwalenie tych tendencji demograficznych pozwala oczekiwać, że jeszcze przed upływem tego stulecia ludność naszego kraju powiększy się do 40 mln. Mówi to najlepiej o poczuciu stabilizacji i pewności jutra, jakie stały się jedną z najcenniejszych wartości w życiu narodu, każdej polskiej rodziny

Najmniejszy chłopczyk ukończył rok

24 czerwca br. — czyli w dniu narodzin 35-milionowego obywatela Polski — ukończył pierwszy roku życia Arkadiusz Janusz Popławski — najmniejszy na świecie noworodek wśród chłopców. Po urodzeniu w białostockiej klinice ważył on zaledwie 580 gramów.

Obecnie — jak informuje sprawująca stałą opiekę lekarską nad dzieckiem dr med. Walentyna Iwaszko — Krawczuk z Instytutu Położnictwa i Chorób Kobietych białostockiej AM — mały Arkadiusz Janusz waży około pięciu kilogramów. Zwykłe dziecko w ciągu roku potrafią swoją wagę. Jak z tego wynika — najmniejszy noworodek rośnie o wiele szybciej.

Chłopczyk rozwija się prawidłowo. Poznał już matkę, śmieje się i bawi zabawkami. Dziecko wyzdrowiało po poważnym zapaleniu płuć sprzed około dwóch miesięcy. Każdego miesiąca chłopczyk przechodzi badania kontrolne w Instytucie Położnictwa i Chorób Kobietych AM. (wz)

List Edwarda Gierka do rodziców 35-milionowego obywatela PRL

WARSZAWA (PAP) — I sekretarz KC PZPR Edward Gierek przesłał rodzicom 35-milionowego obywatela PRL — Barbarze i Jackowi Zalewskim z Wrocławia list, w którym czytamy:

„Skladam Wam najserdeczniejsze gratulacje z okazji narodzin córki. Jest to wielka radość dla Waszej rodziny. Dzieli ją dziś z Wami cały nasz naród, przybył nam bowiem 35-milionowy obywatel.

Cieszymy się z tego, gdyż pragniemy rozwoju narodu polskiego. Rodzina jest w naszym kraju otoczona sta-

cunkiem społecznym i opieką państwa.

Wspólnym staraniem stworzyliśmy lepszy dla społeczeństwa, zbudowaliśmy dom ojczyzny, w którym młodzież może wzrastać w atmosferze pokoju i pewności jutra, znajdować warunki wszechstronnego rozwoju.

Zyczę Wam, aby Wasze nowo narodzone dziecko chowało się zdrowo, aby dzięki trosce i miłości, jaką je otaczacie, wyrastało na prawego i rzetelnego obywatela, dobrą obywatelkę naszej Ojczyzny, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”.

pogoda

PROGNOZY
DLA WOJEWÓDZTW:

białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego.

Dziś — zachmurzenia duże z wielkimi przejaśnieniami, miejscami przelotne deszcze. Temperatura maksymalna około 20 st. C., minimalna ok. 10 st. C. Wiatry słabe, okresami umiarkowane zachodnie i południowo-zachodnie.

JUTRO — nadal przelotne opady. Nieco chłodniej.

MIENINY: Jona, Pawła. (w)

CAF — Jakubowski — telefona

W różnych rejonach kraju — nad morzem, w górach i nad jeziorami rozbili namioty harcerze. W Ostebnej-Zaolzie korzysta aktualnie z tej formy wypoczynku 250 dzieci ze Świętochłowia (woj. katowickie).

CAF — Jakubowski — telefona

Dodatkowe bodźce ekonomiczne dla rozwoju produkcji zwierzęcej

WARSZAWA (PAP) — Jak informuje rzecznik prasowy rządu — Rada Ministrów przyjęła uchwałę o podwyższeniu z dniem 26 czerwca 1978 r. cen skupu żywa wieprzowego i wołowego. Ceny skupu żywa wieprzowego podwyższone zostały średnio o 3,5 zł za 1 kg, a ceny skupu żywa wołowego średnio o 4,5 zł za 1 kg. Poprawa opłacalności chowu trzody i bydła powinna zachęcić producentów rolnych do zwiększenia hodowli w oparciu o lepsze i bardziej efektywne wykorzystanie istniejących rezerw, związanych z rozwojem produkcji zwierzęcej.

Podjęta decyzja wprowadzenia dodatkowych bodźców ekonomicznych dla rozwoju produkcji zwierzęcej leży w dobru pojętym interesie całego społeczeństwa, w tym samym czasie wzrostu produkcji i skupu, a tym samym na realizację planowego zapotrzebowania rynku w mięso i jego przetwory.

Na pierwszym posiedzeniu, które obradowało pod przewodnictwem sekretarza KW PZPR — Stanisława Zielińskiego, omówiono zadania Komitetu związane z przygotowaniem do zbliżającego się lipcowego święta. Tegoroczne obchody będą miały szczególnie doniosły charakter, co wiąże się z 60 rocznicą odzyskania niepodległości Polski, 35 rocznicą powstania Ludowego Wojska Polskiego i 30 rocznicą zjednoczenia ruchu robotniczego. W programie przewidziano uroczyste sesje rad narodowych, wieczornice w zakładach pracy, spotkania zasłużonych działaczy ruchu robotniczego i ludowego z młodzieżą przebywającą na obozach i koloniach oraz wiele innych imprez. (c)

SPOTKANIE WŁADZ ZE SPÓŁDZIELCAMI

I sekretarz KW PZPR w Suwałkach — Zbigniew Bialecki przyjął delegację spółdzielców województwa z okazji zbliżającego się Święta Spółdzielczości. Na terenie woj. suwalskiego ruch spółdzielczy skupia 180 tys. członków, a więc

ciąg dalszy na str. 2

Obchody „Dni Morza” Centralne uroczystości w Ustce

USTKA (PAP) — W Uście rozpoczęły się 24 bm. centralne uroczystości „Dni Morza” tradycyjnego święta nie tylko wszystkich pracowników gospodarki morskiej, ale całego społeczeństwa. Gospodarzem tegorocznych „Dni Morza” jest województwo śląskie, które z każdym rokiem coraz więcej znaczy w naszej gospodarce morskiej. Święto Morza uroczystości obchodzone na całym ponad 500-kilometrowym wybrzeżu Polski i w innych ośrodkach kraju.

Na obchody „Dni Morza” do Ustyki przybyli przedstawiciele władz centralnych: wicepremier Longin Giełgowski, minister HZ i GM Jerzy Oleś, kierownik Wydziału Organizacji Społecznych, Sportu i Turystyki KC PZPR Zdzisław Andrzejewicz, sekretarz CRZZ Mieczysław Grad. Serdecznie powitano również Krystynę Chojnowską-Liskiewicz, pierwszą kobietę, która samotnie opłynęła świat. Inauguracja święta odbyła się w pięknej scenerii portu w Uście.

ciąg dalszy na str. 2

ciąg dalszy na str. 2

Siemiatyki zakład „HORTEX” otrzymał pierwsze truskawki z woj. radomskiego. Niebawem zostaną tam skierowane znaczne ilości tych cennych owoców z białostockich plantacji.

Fotoreportaż Z. Lenkiewicza na ten temat zamieszczamy na str. 3.

Rozpoczęto zbiór truskawek na Białostocczyźnie

Rozpoczął się gorący sezon w białostockiej Wojewódzkiej Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej. W ubiegły piątek skupiono pierwsze pięć ton truskawek, w sobotę magazyny przyjęły około 20 ton owoców, w niedzielę blisko 30 ton.

Najwcześniej truskawki doj-

rzają w rejonie Bielska Podlaskiego, (wielkie Pawły) i w okolicach Białegostoku, czyli na terenach, gdzie występują plantacje wczesnych odmian. Plony truskawek zapowiadają się nieźle na terenie całego województwa, z wyjątkiem okolic Janowa i Suchowoli gdzie przymrozki wyrządziły największe szkody.

Według ostatniego szacunku zbiory truskawek w spółdzielczej bazie surowcowej wyniosła około siedem tysięcy ton. Tę ilość owoców trzeba będzie zebrać, skupić i rozesać odbiorcom w okresie około miesiąca. Wymaga to wzmoczonego wysiłku ze strony plantatorów i gotowości pracowników w ciągu dnia i nocy.

Według zapewnienia białostockiej spółdzielni począwszy od dziś sklepy w Białymstoku, w większych miastach województwa, a także w siedzibach niektórych gmin, powinny oferować klientom dostętną ilość truskawek. Miasto wojewódzkie otrzymało w dniu dzisiejszym 12 ton. Najwcześniej owoce można będzie nabywać w straganach przy Ratuszu, gdzie urządzony zostanie kiermasz truskawkowy. (z)

Wspólny komunikat o wizycie partyjno-rządowej delegacji WRL w Polsce

Zwiedzanie domów kultury, bibliotek, muzeów, spotkania z animatorami życia kulturalnego i twórcami złożyły się na program czterodniowego rajdu dziennikarskiego po województwach ostrołęckim, łomżyńskim, suwalskim i białostockim. Celem wyprawy, zorganizowanej przez Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki, było zaprezentowanie dorobku kulturalnego tego regionu.

Model rozwoju kultury na północno-wschodnich ziemiach Polski uległ w ostatnich latach zasadniczym przemianom. W głównej mierze wpłynęła na to przeprowadzona w 1975 roku reforma podziału administracyjnego kraju. Łomża, Suwałki i Ostrołęka stały się miastami wojewódzkimi, przejęły rolę gospodarzy terenu, funkcję ośrodków administracyjnych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych.

PANORAMA KULTURY

Polski północnej

Problemem zasadniczym było stworzenie podstawowych placówek kulturalnych, mogących stanowić bazę do działalności w terenie. Z pomocą nowym województwom przysłały instytucje centralne, zapewniające większe środki finansowe, zgodnie ze zmniejszoną rolą i zadaniami społecznymi tych ośrodków. Powstały wojewódzkie domy kultury, biblioteki, muzea okręgowe, zwiększyła się liczba profesjonalnych i amatorskich zespołów artystycznych, odgrywających ważną rolę w ożywieniu życia kulturalnego w terenie. Sporo nowych placówek zyskało wieś. W wielu miejscowościach społecznym wysiłkiem wybudowano świetlice, domy kultury, kluby. Przykładem może być Rąjsk (woj. białostockie), gdzie dom kultury wzniesli sami mieszkańcy wsi. W uznaniu osiągnięć w dziedzinie organizacji życia kulturalnego Rąjsk został wyróżniony nagrodą wojewody białostockiego i tytułem „Wies aktywna kulturalnie 1977”.

Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego. W perspektywicznych planach rozwoju kultury przewiduje się w najbliższych latach budowę nowych obiektów na potrzeby tego rodzaju instytucji i placówek kulturalnych.

Rola bazy w działalności kulturalnej ma oczywiście ogromne znaczenie. Jednak organizacja życia kulturalnego, stymulowanie uczestnictwa w kulturze, jej upowszechnianie zależy przede wszystkim od ludzi, ich społecznej pasji, przygotowania zawodowego, pomysłowości, rozeznania w istniejących potrzebach i zainteresowaniach kulturalnych środowiska. Zapewnił je nowo powstałym placówkom kulturalnym odpowiedzialni kadry pracowników w tej chwili poważnym problemem, z uwagi na brak mieszkań. Młodzi wykształceni specjaliści, niechętnie podejmują pracę z dala od centrów kulturalnych, zwłaszcza jeśli nie proponuje się im odpowiedniego standardu życiowego. O ile sytuacja w mieście powoli ulega poprawie, to na wsi problem kadr wciąż czeka na rozwiązanie. W tej chwili wyjście jest jedno: dokształcanie, stałe doskonalenie przygotowania

zawodowego animatorów kultury. Trzeba przyznać, że wiele robi się w tej dziedzinie. Pracownicy wiejskich placówek kulturalnych zdobywają wiedzę na kursach centralnych, wielu podjęło studia zaoczne.

W województwach północno-wschodnich istnieje bogata tradycja amatorskiego, ludowego ruchu kulturalnego. Działacze starają się nawiązywać do tych tradycji, a równocześnie wzbogacać je o nowe formy działalności. Wypracowanie modelu rozwoju kultury — na miarę wciąż rosnących i zmieniających się potrzeb społeczeństwa — nie jest na pewno sprawą prostą. Na ziemi łomżyńskiej, suwalskiej i białostockiej, wciąż ogromną rolę odgrywa model kultury ludowej, spontanicznej, czerpiącej inspirację z bogatych źródeł folkloru. Instytucje kulturalne starają się otoczyć opieką twórców ludowych, kultywować dawne obyczaje, formy zbiorowego uczestnictwa w kulturze. Chodzi przy tym o kulturę ludową nie na pokaz, ale na co dzień, dającą ludziom satysfakcję, nie tylko materialną, lecz także zadowolenie z twórczego wykorzystania wolnego czasu. Na licznych festynach i świętach ludowych dokonuje się przeglądu twórczości amatorskich

zespołów folklorystycznych. W domach kultury, np. w Węgorzewie (woj. suwalskie), stanowiącym regionalnym centrum twórczości ludowej, działają grupy ludowych artystów. Wystawia się tu prace, organizuje dyskusje, fachową radą i pomocą służą instruktorzy.

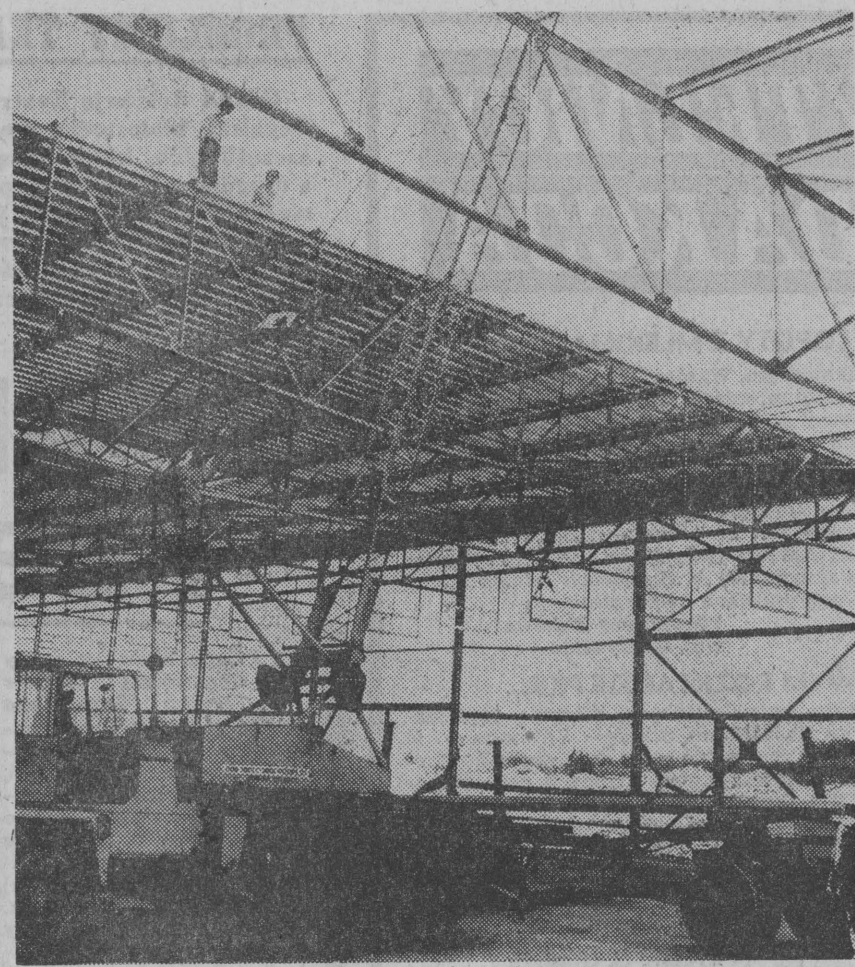
Folklor, kultura ludowa — to tylko jedna strona współczesnej rzeczywistości kulturalnej. Wiesz polska znajduje się dziś niejako na styku kultur: ludowej i masowej, której rozwój wyznaczany jest przez stały postęp społeczeństwa, zwiększającą się liczbę środków masowej informacji, popularyzujących działalność profesjonalnych instytucji kulturalnych. W tej sytuacji pewne formy działalności kulturalnej na wsi trochę się przeżywiają. Dotyczy to zwłaszcza funkcjonowania wiejskich domów kultury, które muszą szukać nowych, atrakcyjniejszych form działalności, aby przyciągnąć ludzi wolejących niejednokrotnie siedzieć przed telewizorem, niż uczestniczyć w zajęciach organizowanych przez wiejski ośrodek. Wzorem dobrej, ciekawej, różnorodnej działalności może być Ośrodek Kultury w Sejnach (woj. suwalskie). Są tu liczne kółka zainteresowań, pracownie: muzyczna, teatralna, choreograficzna,

plastyczna. Od kilku lat działa Zespół Pieśni i Tańca „Sejny” i młodzieżowy zespół wokalny „Moderato Cantabile” — laureat zielonogórskiego festiwalu. Sejneński ośrodek tętni życiem. Ponad trzysta osób, pod kierunkiem wykwalifikowanych, pełnych zapału instruktorów uczestniczy w zajęciach.

Jak wynika z doświadczeń animatorów kultury, najefektywniejszą formą aktywizacji kulturalnej społeczeństwa jest wychodzenie z kulturą wprost do ludzi, do ich stanowisk pracy, do osiedli mieszkaniowych. W dobie postępu kultury masowej trzeba dołożyć starań, aby zdobyć odbiorcę, zainteresować go czynnym uczestnictwem w kulturze, a nie tylko bierną konsumpcją. Szeroko otwarte podwoje placówek kulturalnych, takich jak domy kultury, w dużej mierze (zwłaszcza w miastach) straciły już swoją dawną siłę magnetyczną. Przykładem nowoczesnej, na miarę czasów, działalności kulturalnej mogą być przedsięwzięcia podejmowane w ramach ogólnopolskiego programu „Sojusz światła pracy z kulturą i sztuką”. Organizuje się szereg imprez z udziałem twórców kultury w zakładach pracy, np. w suwalskiej Fabryce Mebli utworzonej przy współpracy z BWA robotniczą galerię sztuki. W fabrycznej stołówce wystawiane są prace warszawskich artystów. Ostatnio czynna jest tutaj ekspozycja grafiki pt. „Człowiek w pejzażu miejskim”. Coraz częściej gościmi są w zakładach pracy, osiedlach i na wsi profesjonalne zespoły artystyczne. Przykładem może być upowszechnianie teatru. Np. Warszawski Teatr Ziemi Mazowieckiej czy Teatr Białostocki — występują tam kilka razy w miesiącu.

Chodzi o to, aby ludziom mieszkającym z dala od kulturalnych metropolii zapewnić wybór treści i form przekazu artystycznego, stworzyć możliwość pełnego kontaktu z aktualnymi, pierwszorzędowymi wartościami kultury ogólnonarodowej.

MALGORZATA UNGER

Fragment budowy siemiatyckiego zakładu przetworstwa owocowo-warzywnego „Hortex”.

Linia zamrażania. Pacują tu brygady Anny Mackiewicz i Barbary Kowalczyk.

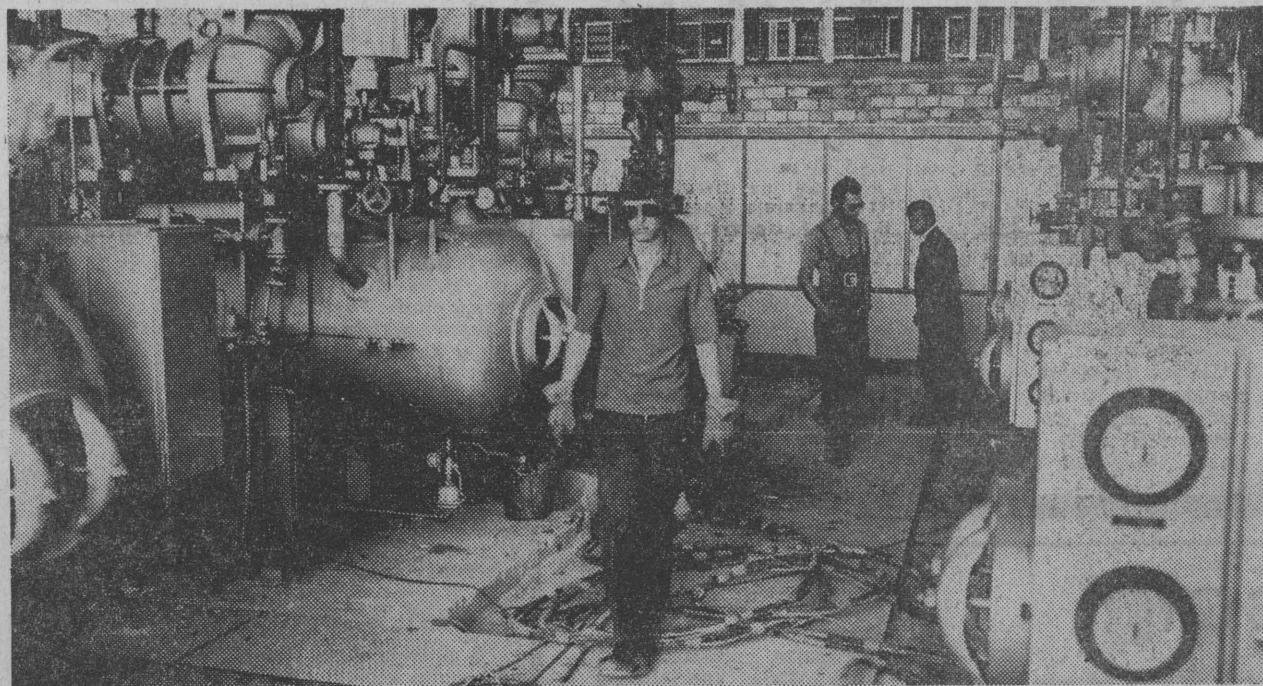
Truskawki z siemiatyckiego „Hortexu”

Siemiatycki „Hortex” — to jedna z najważniejszych inwestycji przemysłu rolnospożywczego. Ogólny koszt budowy wyniesie ok. 1,5 miliarda złotych. Zakład dał już pierwszą produkcję. W rekordowym tempie, bo zaledwie dziesięć miesięcy od rozpoczęcia budowy, ruszył wydział zamrażalni. Aktualnie pracują trzy tunele chłodnicze produkcji szwedzkiej; dwa następne produkcji polskiej ruszą niebawem.

Dziennie zakład będzie zamrażał około 200 ton truskawek, które pochodzą z innych województw, głównie radomskiego. Jeśli dopisze pogoda w niedługim czasie surowiec będzie z naszego regionu. Służby surowcowe „Hortexu” zakontraktowały ponad 1000 hektarów truskawek. Zamrażać się będzie również inne owoce.

Inwestycja siemiatycka jest przykładem dobrej współpracy budowlanych — białostockiej „Przemysłówki” z firmami zagranicznymi. Całkowite zakończenie budowy nastąpi w roku przyszłym.

Tekst i zdjęcia: Zdzisław LENKIEWICZ

Serce zamrażalni — magazynownia; są tu urządzenia produkcji włoskiej.

Łomżyńskie sianokosy...

Czerwiec nie był dla rolników zbyt łaskawy. Zimna, deszczowa pogoda spowodowała opóźnienie sianokosów. Pierwszy pokos siana należało w łomżyńskim zebrać z 67 tys. ha, a dotychczas skoszone około 70 proc. łąk, z czego dwie trzecie zebrano. Czy jednak opóźnienia te należy tłumaczyć tylko warunkami atmosferycznymi? Otóż nie! Spowodowała je także niska sprawność sprzętu spółdzielni kółek rolniczych. Podczas tegorocznych sianokosów SKR-y woj. łomżyńskiego wykonały zaledwie 12 proc. planowanych usług.

W komunikacie Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu Urzędu Wojewódzkiego w Łomży znajduje się szczegółowe wytłumaczenie tego stanu rzeczy: „praktycznie 100 proc. kosiarek rotacyjnych, będących na stanie SKR jest w naprawach”. Tłumaczy się to dalej „brakiem części zamiennych”. Czy tak?

Wersja pierwsza

W posiadaniu łomżyńskich SKR znajdują się 472 kosiarki rotacyjne, które cieszą się uznaniem rolników z powodu dobrej jakości i szybkości koszenia. Tymczasem właśnie awarie tego sprzętu zahamowały sianokosy.

— Awarie są rzeczą normalną — mówi inż. Zdzisław Jankowski, inspektor ds. napraw WZKR Łomża — ale nie w takiej skali. Co dziwniejsze, szczególnie szybko psują się maszyny nowe i na naprawach w POM. Wyremontowałyśmy tam 85 kosiarek, z których połowa już nie pracuje. Naprawa tych ostatnich kosztowała nas ponad pół miliona złotych.

Inspektor pokazuje dokumenty, gdzie przejrzyście wyszczególniono numer maszyny, SKR, koszt naprawy, rodzaj ponownej awarii. Najczęstsze uszkodzenia kosiarek, to zatarcia łożysk, luzu talerza roboczego, zgrzewanie się bębnow, pęknięcie wałków napędowych i kół zębnych. Dyrektorzy SKR skarżą się na państwowe ośrodki maszynowe województwa (poza zambrówskim). Tylko w trzech spółdzielniach kółek rolniczych — Zawady, Goniadz i Jedwabne — wyremontowane kosiarki nie uległy awarii.

W SKR Wżna na siedem kosiarek po remoncie — nie pracuje już pięć. Zepsuły się po 28 godzinach pracy. W SKR Świątki trzy

Trzy wersje ostrzeżenia kos

maszyny kosły w sumie półtorej godziny. Przyczyna — zagrzewanie się bębna rotacyjnego i pęknięcie łożyska. Wyremontowane przez POM Czyżew dla SKR w Wysokim Mazowieckim kosiarka nie ścierała nawet dziesiątą trawę. W ogóle nie pracował zespół tnący. Podobnie było w SKR Rajgród.

Dyrektor SKR Szepletowo — Wacław Radulski przedstawił dość interesującą sytuację. Po pół godzinie pracy zagrażała sytuacja i pęknięcie łożyska. Wyremontowane przez POM Czyżew dla SKR w Wysokim Mazowieckim kosiarka nie ścierała nawet dziesiątą trawę. W ogóle nie pracował zespół tnący. Podobnie było w SKR Rajgród.

Z rozmów z użytkownikami kosiarek wynika, że odpowiedzialnymi za tak częste awarie są przede wszystkim POM-y niesolidnie wykonujące naprawy. Sporo winy ponoszą także rolnicy, którzy nie oczyszczają łąk z kamieni, narażając na uszkodzenie zespoły tnące maszyny.

Wersja druga

Na zarzuty pod adresem Państwowych Ośrodków Maszynowych, zastępca dyr. POM w Łomży, koordynującego pracę wszystkich ośrodków maszynowych województwa — inż. Zygmunt Grygo ma tylko jedno słowo: niemożliwe.

— Niedawno, 13 czerwca, mieliśmy naradę z dyrektorami SKR i przedstawicielami WZKR. Nikt podobnych zarzutów nie wysunął. Awarie kosiarek, to przede wszystkim wina użytkownika.

Dyrektor przyznaje, że w części odpowiada

dają za awarie także jego pracownicy. Ale to są przypadki. Natomiast główną przyczyną jest nieodpowiednia eksploatacja. Kosiarki są maszynami delikatnymi. Powinny — w zależności od typu — pracować 1600—1800 obrotów na minutę. Odpowiada to — po przełożeniu — 540 obrotów wałka przekładnikowego cięgna i 2200 obrotów silnika Ursula C-355.

— Swego czasu sprawdzaliśmy i okazuje się, że cięgna mają z reguły podregulowane pompy wtryskowe i zawyżone obroty silnika. Powoduje to zbyt szybkie obroty i uszkodzenia bębna kosiarki. Ponadto traktorzyści starają się kosić jak najszybciej i przekraczają eksploatacyjną szybkość maszyn (10 km na godzinę). Jednym słowem — rozbijają sprzęt.

Tymczasem brak jest części zamiennych, nawet nożyków tnących. A przy uszkodzeniu jednego, trzeba wymienić wszystkie, żeby bęben rotacyjny był wyważony. Inna sprawa, zastrzeżenie budzi wyważenie tego zespołu

przez samego wytwórcę — Fabrykę Maszyn Rolniczych w Słupsku. POM-y otrzymały nawet zalecenia sprawdzenia wyważenia części wirujących. Cóż z tego, skoro nie posiadają odpowiednich do tego przyrządów.

W łomżyńskim CPN nie można otrzymać oleju „Transol-170”, zalecanego do kosiarek polskiej produkcji. W całym okręgu brak też oleju do sprzętu czeskiego i węgierskiego. Stan płynu smarującego powinno się sprawdzać codziennie i odpowiednio uzupełniać. A skoro nie ma czym uzupełniać, to po co sprawdzać: efekt wiadomy.

— Uznajemy zaledwie część reklamacji. Zgłoszono nam awarię trzech kosiarek po remoncie z SKR Śniadowo. Okazało się, że dwie z nich rozbito o kamienie. Podobnie w SKR Kupiski, gdzie na dziewięć reklamacji uznał tylko jedną.

Zatem — wina użytkowników, bo o sprzęt trzeba dbać. Skargi na POM-y nie są jednak bezpodstawne. Oto dyrektor SKR Goniadz — Jan Wojtkiewicz w piśmie do POM Szepletowo (L. dz. 521/78) zwraca uwagę na to, że w dwóch cięgnałach odebranych przy końcu kwietnia z remontu „nie napełniono oleju do wymienianych zwolnic”. Dyrekcja POM potwierdza te fakty (pismo L. dz. DT — 402/18/78). Sprawa dotyczy cięgnał, ale czy podobne przypadki nie zdarzają się przy naprawie kosiarek? W SKR-ach twierdzą, że tak. W POM-ach, że to przypadki.

Wersja trzecia

Wersja ta nie jest oficjalna. Podali mi ją ostracy kosy rolnicy.

— Wiesz pan co to są plany? Że je trzeba wykonywać, też wiesz. No to, nie masz potrzeby się pytać dlaczego jest tak, a nie inaczej. A nazwisko panu niepotrzebne, bo powie to każdy rolnik, który pozbył się konia i nie ma kosiarki.

No cóż, opinia klarowna. W dobie rozwoju rolniczych technik, tegoroczne sianokosy przyjęły charakter tych sprzed dwudziestu lat. Kosy przewyższyły sprawnością skomplikowane maszyny.

Sytuacja taka nie może się jednak powtórzyć przy zbieraniu drugiego pokosu traw. Zadbaj o to muszą — nie zwalając winy na partnera — Państwowe Ośrodki Maszynowe i Spółdzielnie Kółek Rolniczych. Na zaistniały stan rzeczy złożyło się niedbalstwo mechaników i traktorzystów oraz brak nadzoru. Grudnia winy jest tu po prostu nie na miejscu.

JERZY BRODZIUK

z zagranicy

KORRESPONDENCI DONOSZA

▼ Nowy model „Fiat” wchodzi do seryjnej produkcji w macierzystych zakładach tej firmy w Turynie. Nazwany „Ritmo” — ma być konkurencją dla zachodniemieckiego „Golf”, produkowanego od paru lat masowo przez zakłady „Volkswagen” w Wolfsburgu. „Ritmo” wyposażony został w silnik 1100 ccm, zapewniający samochodowi maksymalną szybkość 145 km/godz. i zużycie 8—9 litrów benzyny na 100 kilometrów. W porównaniu z „Golfem” jest to wóz nieco większy i cięższy, zaprojektowany zresztą w kilku niewielu różniących się od siebie wersjach (jedna z nich, z silnikiem 1500 ccm osiąga szybkość 155 km/godz.).

„Fiat-Ritmo”, którego seria wytwórcza wynosić będzie od 1979 r. ok. 600 tysięcy sztuk rocznie, ma kosztować nie więcej niż „Golf”.

▼ Połączony system energetyczny RWPG „Pokój” dysponuje już jednolicie sterowanym z centrali w Pradze potencjałem 85 tysięcy megawatów. W ubiegłym roku za pośrednictwem tego systemu dokonano różnokierunkowych przetrzutów, na obszarze RWPG, 20 miliardów kilowatogodzin energii elektrycznej. Przetrzuty te traktowane są oczywiście jako normalny import i eksport energii, rozliczany w dewizach.

▼ Rolnictwo duńskie uważane jest obecnie za najwydajniejsze na świecie. Jak wynika z obliczeń FAO (ONZ-owska Organizacja do spraw Wyżywienia i Rolnictwa), jeden duński rolnik produkuje aktualnie żywności dla 115 ludzi. Całe duńskie rolnictwo wytwarza środki żywności dla 15 milionów ludzi, tj. dla ilości 3-krotnie przekraczającej załudnienie Danii.

▼ W północno-wschodniej Brazylii wchodzi do realizacji obliczony na kilkanaście lat program kompleksowego zagospodarowania stanu Belem. Program przewiduje utworzenie szeregu wielkich, zmechanizowanych gospodarstw plantacyjnych oraz budowę kombinatu aluminiowego o zdolności wytwórczej 320 tysięcy ton metalu rocznie. Będzie to jeden z największych w świecie kapitalistycznym zakładów hutniczo-przemysłowych w zakresie metali lekkich. Na realizację całego programu Brazylija zaciągnęła w Japonii olbrzymi kredyt w wysokości 5 miliardów dolarów.

▼ W Budapeszcie zlokalizowano siedzibę nowej międzynarodowej organizacji krajów RWPG o nazwie „Interlighter”. Jest to wspólne przedsiębiorstwo transportowe 4 krajów nadnaddunajskich (Węgier, Czechosłowacji, Bułgarii i ZSRR) powołane do obsługi dunajskiej linii żeglugaowej, z uwzględnieniem również obsługi portów Morza Czarnego i Śródziemnego.

▼ Pomyślna sytuacja w rolnictwie indyjskim umożliwiła temu krajowi utworzenie rezerwy zbożowych z własnych zbiorów, z których część przeznaczono na eksport. W bieżącym roku Indie dostarczą m.in. 50 tysięcy ton pszenicy Afganistanowi, którego gospodarka rolno- została dotknięta klęską suszy.

▼ Na radzieckim Dalekim Wschodzie oraz w różnych rejonach Syberii planowane jest rozszerzenie areali lasów cedrowych. Drzewo to, oprócz cennych orzechów i żywicy, daje również duże efekty natury ekologicznej — gromadzi i filtruje podziemne wody. Orzechów cedrowych zbiera się w Związku Radzieckim ok. 20 tysięcy ton rocznie, ale istnieje możliwość zbierania nawet do 1 miliona ton. Warunek — zastosowanie mechanizacji i transportu zbiorów na wielkie odległości.

(Interpress)

ZIEMIA • KOSMOS • ZIEMIA

„...Ze szczególnym zadowoleniem i uznaniem witamy coraz większy udział polskiej nauki w badaniach kosmicznych, w realizacji międzynarodowego programu „Interkosmos”. Znaczącym i pamiętnym wyrazem tej współpracy stanie się wspólny lot kosmiczny, w którym uczestniczyć będzie Polak. Jesteśmy wdzięczni kierownictwu KPZR i rządowi radzieckiemu, uczonym i technikom radzieckim za umożliwienie naszemu krajowi współuczestnictwa w tej

przodującej dziedzinie badań. Widzimy w tym nowe świadectwo bliskich międzynarodowych więzi, jakie nas łączą...”

(Z referatu Biura Politycznego „O dalsze umocnienie roli nauki w społeczno-gospodarczym rozwoju kraju”, wygłoszonego przez Edwarda Gierka na XII Plenum KC PZPR)

JURIJ GAGARIN — pierwszy kosmonauta. Od czasu jego lotu minęło 15 lat.

CAF—TASS

Jesteśmy dumni

To był szczególny dzień w historii ludzkości. Na całym świecie nie było chyba nikogo, kogo nie zbulwersowałyby wiadomości, którą przyniosły pierwsze strony gazet i specjalne audycje radiowe i telewizyjne na świecie: CZŁOWIEK W KOSMOSIE. Był nim kosmonauta radziecki, Jurij GAGARIN. On wykonał pierwszy lot wokół orbity okołoziemskiej.

W tymczasie tak bardzo wyraźnie jak w badaniach kosmicznych nie ujawnia się sprężenie zwrotne: od poziomu nauki, techniki, gospodarki zależą możliwości i osiągnięcia w badaniach kosmicznych — prowadzenie badań kosmicznych wywiera wielki wpływ na podnoszenie poziomu nauki, techniki i rozwoju gospodarki.

Warto to sobie uświadomić, zanim na ekranie telewizorów zobaczymy polskiego kosmonautę, biorącego udział w międzynarodowym locie. Abyście mogli być dumni, nie tylko z faktu, że Polak znalazł się w Kosmosie, ale także z tego, że nasz udział w podboju Kosmosu stał się możliwy dzięki wzrostowi potencjału gospodarczego, rozwojowi nauki i techniki w naszym kraju, stworzeniu warunków sprzyjających nieustającej edukacji narodu. I z tego również, że na to wielkie osiągnięcie składa się wysiłek całego społeczeństwa.

Rozwój polskiej nauki i techniki stworzył warunki do aktywnego uczestnictwa w międzynarodowej współpracy w badaniach kosmicznych. Podstawę intelektualną tego udziału stanowi szereg dobrze rozwiniętych w Polsce dziedzin nauk ścisłych, technicznych, biologiczno - medycznych, posiadających głębokie tradycje. Znamy polską szkołę matematyczną oddziałującą silnie na całą naukę polską. Wiele liczących się osiągnięć poznawczych i stosowanych mają polscy fizycy i chemicy. Astronomia polska, opromieniona sławą wielkiego Kopernika, reprezentuje i dziś wysoki poziom poznawczy. Szczególnie silnie rozwinięły się w okresie powojennym liczne działy nauk technicznych.

Prof. dr hab. Stanisław Grzędzielski
Dyrektor Centrum Badań Kosmicznych PAN

Dla dobra ludzkości

Udział Polski w badaniach kosmicznych został zapoczątkowany w kwietniu 1967 r., kiedy delegacja dziewięciu krajów: Bułgarii, Czechosłowacji, Kuby, Mongolii, NRD, Polski, Rumunii, Węgier i ZSRR podpisały porozumienie o powołaniu programu INTERKOSMOS. Przyjęty program badawczy, dla którego realizacji odpowiednie środki techniki kosmicznej zostały zapewnione przez ZSRR, podzielono na cztery kierunki: fizykę kosmiczną, meteorologię, łączność oraz biologię i medycynę. Dla meteorologii i łączności najważniejsze stało się tworzenie odpowiednich systemów satelitarnych. Grupa biologiczno-medyczna zajęła się głównie sprawami związanymi z lotami człowieka w Kosmos. Najobszerniejszy wachlarz badawczych problemów poznawczych i technicznych znalazł się w grupie fizyki kosmicznej.

Polska podjęła współpracę we wszystkich czterech kierunkach badawczych i wkrótce ukształtowały się różne zespoły naukowe, włączające się coraz intensywniej do

wspólnego programu. Najbardziej ważkim przedsięwzięciem był program sputnika Kopernik-500 — nowatorskie badania wybuchów promieniowania radiowego Słońca.

Polska uczestniczyła również w budowie szeregu skomplikowanych przyrządów, np. laserowej aparatury pomiaru odległości do satelitów.

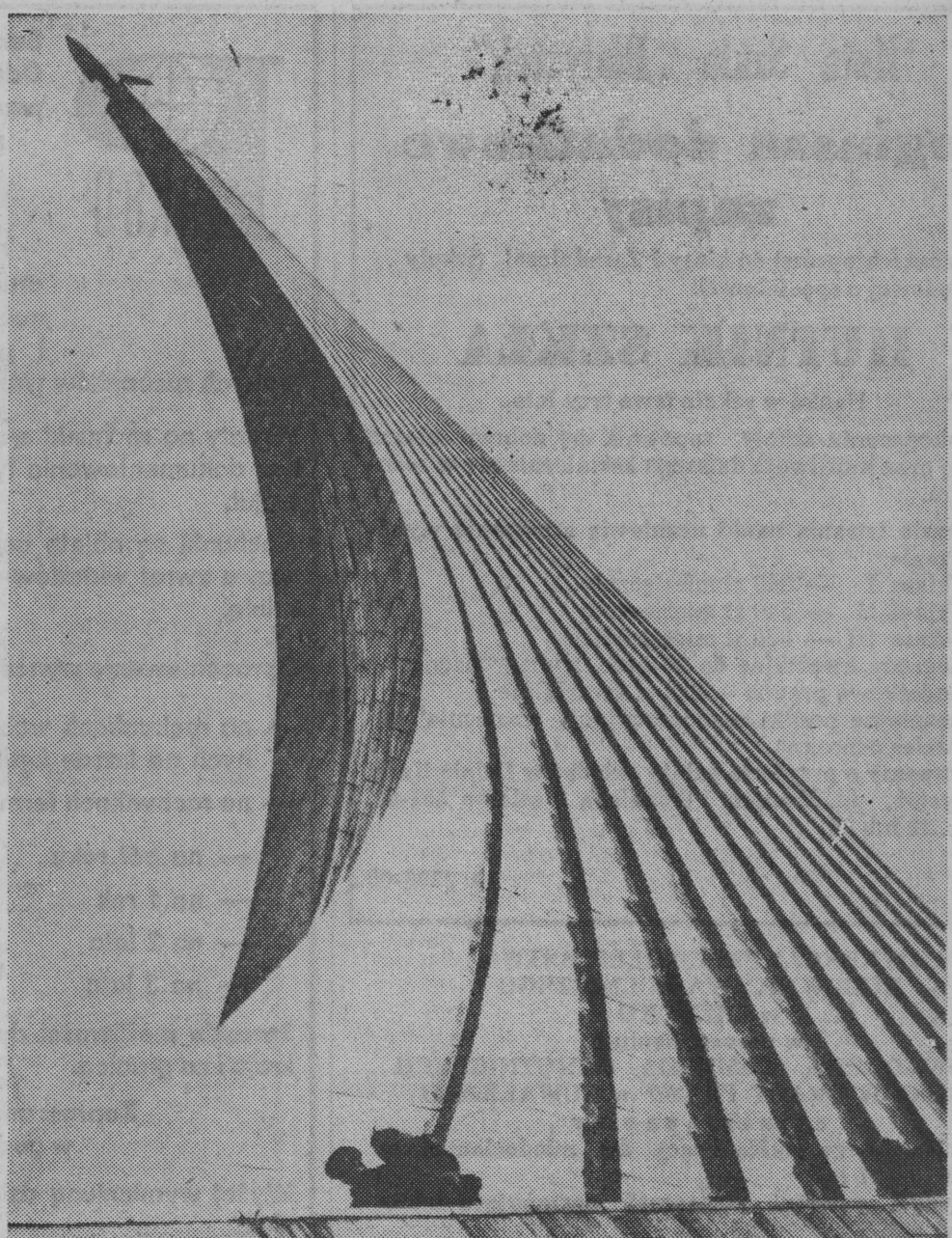
Program INTERKOSMOS został 14.7.1978 r. podniesiony do rangi współpracy między państwowej, włączono też do niego, z inicjatywy ZSRR, wspólne załogowe loty kosmiczne. Decyzję tę przyniosły znaczące zintensyfikowanie badań kosmicznych w Polsce. Prezydium Polskiej Akademii Nauk powołało 20.9.1978 r. Centrum Badań Kosmicznych PAN. W skład Centrum wchodzi następujące jednostki: Zakład Fizyki Kosmicznej w tym Pracownia Związków Słońce-Ziemia we Wrocławiu; Zakład Geodezji Planetarnej, w tym Astronomiczne Obserwatorium Szerokościowe k/Poznań; Zespół Przetwarzania Danych i Mechaniki Nieba; Zespół Zastosowań Technik Satelitarnych i Prognoz Heliogeofizycznych.

Centrum Badań Kosmicznych PAN koordynuje również prace ok. 50 placówek badawczych, uczelnianych w polskim programie kosmicznym. Są to placówki podległe różnym resortom, w tym wiele instytutów wyższych uczelni. Prowadzą one badania w następujących kierunkach: fizyki kosmicznej, geodezji satelitarnej, teledetekcji, meteorologii kosmicznej, biologii i medycyny kosmicznej oraz badania materiałowe w przestrzeni kosmicznej. Przykładowo można wymienić, że badania z zakresu biologii i medycyny kosmicznej najszersze prowadzi w Polsce Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej. Placówka ta prowadziła również wstępne szkolenie kandydatów na kosmonautów. Instytut Lotnictwa zdobył już znaczne doświadczenie w konstrukcji aparatury satelitarnej. Zbudowano tam szereg przyrządów, które umieszczone były na satelitach programu INTERKOSMOS.

Prace z zakresu meteorologii kosmicznej prowadzi przede wszystkim krakowski oddział Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, który dysponuje stacją odbioru danych z satelitów meteorologicznych oraz prowadzi rakietowe badania atmosfery. Telekomunikacja satelitarna zajmuje się głównie Instytut Łączności w Warszawie. Resort łączności dysponuje również satelitarną stacją nadawczo-odbiorczą, działającą w systemie INTERSPUTNIK.

Organem kierującym w Polsce badaniami kosmicznymi jest Komitet Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk. Komitet w obecnej kadencji liczy 44 członków reprezentujących wszystkie główne środowiska badawcze Polski oraz instytucje związane z badaniami kosmicznymi. Przewodniczy Komitetowi prof. dr Jan Rychlewski, sekretarz Wydziału Nauk Matematyczno-Fizycznych PAN.

Komitet Badań Kosmicznych PAN ma 6 następujących sekcji: fizyki kosmicznej, meteorologii kosmicznej, łączności kosmicznej, geodezji satelitarnej, biologii i medycyny kosmicznej oraz teledetekcji. Statutowym zadaniem Komitetu jest sterowanie całością badań kosmicznych w Polsce, wytyczanie kierunków badań i ocena ich wyników, inicjowanie nowych przedsięwzięć badawczych. Komitet jest także koordynatorem współpracy różnych polskich placówek badawczych biorących udział w programie INTERKOSMOS oraz komite-tem narodowym do spraw COSPAR i przygotowuje corocznie raport na posiedzenie plenarne tej organizacji.

Moskwa. Obelisk — symbol podboju Kosmosu przez człowieka.

CAF—TASS

Badania kosmiczne przynoszą korzyści zarówno natury użytkowej jak i naukowej, przy czym obie te grupy często się nawzajem przenikają i uzupełniają. Tak np. łączność satelitarna stała się już dziś w świecie przedmiotem działalności komercyjnej, ale równocześnie prowadzone są nadal prace badawcze nad warunkami rozchodzenia się promieniowania elektromagnetycznego w przestrzeni.

Problematyka naukowa badań kosmicznych dzieli się dziś na cztery zasadnicze kierunki. PIERWSZY z nich jest teledetekcja, czyli badania zasobów Ziemi z orbity satelitarnej lub stacji kosmicznej. W DRUGIEJ grupie znajdują się technologie kosmiczne, procesy, które można prowadzić i badać w specyficznych warunkach nieważkości i wysokiej próżni. W TRZECIEJ grupie obiektami badań jest sam statek kosmiczny i jego poszczególne elementy. Wreszcie w CZWARTEJ — znajdują się badania Kosmosu, które można

niach tych wiele obiecuje sobie rolnictwo, leśnictwo i ochrona środowiska, bo kolorowe zdjęcia kosmiczne pozwalają identyfikować poszczególne uprawy, prognozować plony, odkrywać choroby roślin, zanieczyszczenia wód i atmosfery. Meteorologia korzysta już z obrazów satelitarnych i ma nadzieję uzyskać z ich pomocą wcześniejsze i trafniejsze prognozy. We wszystkich tych zakresach prace badawcze dotyczą zarówno doskonalenia samych metod badawczych jak i wszechstronnego wykorzystania ich wyników.

Prof. dr hab. Jan Kaczmarek
Sekretarz Naukowy PAN

Wartość badań Wszechświata

przewodzą z orbity wokółziemskiej, bez zniekształcającego obraz Wszechświata wpływu atmosfery.

Udział polskiej nauki w badaniach kosmicznych datuje się od 1967 r., kiedy kraje socjalistyczne zorganizowały wspólny międzynarodowy program INTERKOSMOS. Od tego czasu uczeni polscy z różnych ośrodków zaproponowali szereg eksperymentów i przygotowali do nich aparaturę, która następnie znalazła się na pokładzie radzieckich sztucznych satelitów. Najbardziej znaczącym z tych eksperymentów był program sputnika „Kopernik-500”, w którym przeprowadzono nowatorskie badania wybuchów promieniowania radiowego Słońca. Obecnie badaniami kosmicznymi zajmuje się w Polsce około 50 placówek naukowych, których pracą w tym zakresie kieruje Komitet Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk, a koordynuje ich działalność Centrum Badań Kosmicznych PAN. Z wymienionych kierunków badań polska nauka bierze udział w pierwszym, drugim i czwartym, ściśle współpracując z placówkami badawczymi biorącymi udział w programie INTERKOSMOS. Z innymi krajami współpracujemy w zakresie badań przestrzeni kosmicznej z orbity okołoziemskiej.

Szczególne znaczenie dla polskiej nauki, a także dla gospodarki mają badania w zakresie teledetekcji, badania powierzchni Ziemi i jej zasobów. Obserwacje satelitarne i fotografie wykonywane specjalnymi technikami na różnych długościach fal odkrywają ogromne bogactwo faktów nie tylko z samej powierzchni Ziemi, ale również na kilkaset metrów w jej głębi, co ma bezcenną wartość dla geologii. Po bada-

W dziedzinie technologii rysują się duże możliwości prowadzenia badań naukowych w zakresie zwanym ogólnie inżynierią materiałową. Warunki kosmiczne, szczególnie brak grawitacji stwarza możliwości prowadzenia eksperymentów nieosiągalnych na powierzchni Ziemi. Polska nauka przygotowuje w tym zakresie eksperyment z krystalizacją (tzw. stopu potrójnego). Chodzi w tym przypadku o otrzymanie czystego kryształu bez defektów, co na Ziemi nie jest możliwe ze względu na występowanie zjawiska konwekcji grawitacyjnej. Podobnie można badać porównawczo wiele zjawisk w zakresie spawania, zgrzewania, tarcia różnych materiałów. Badania te mają podwójne znaczenie: z jednej strony służą mogą dośkonaleniu teorii tych zjawisk, a z drugiej — opracowaniu nowych technologii do zastosowania zarówno w Kosmosie jak i na Ziemi.

Najbardziej oczywista i ogromna jest wartość badań Wszechświata prowadzonych z orbity kosmicznej, gdy nie przesłania go nieprzenikliwa dla niektórych rodzajów promieniowania warstwa atmosfery ziemskiej. Korzysta już z tych możliwości polska astronomia i astrofizyka, prowadzone są badania Słońca i korony słonecznej, jonosfery i przestrzeni międzyplanetarnej.

Badania kosmiczne otworzyły nowy rozdział rozwoju nauki i techniki, co odnosi się również i do naszego kraju. Z jednej strony powiększyły one możliwości eksperymentowania w nieosiągalnych dawniej warunkach i tworzenia na tej podstawie bardziej ogólnych teorii, z drugiej — dały możliwość uzyskiwania nowych technologii, niemożliwych lub nieopłacalnych do wprowadzenia na Ziemi.

Kosmiczny statek transportowy typu „SOJUZ” jest przeznaczony do dostarczania załogi i aparatury naukowej na pokład stacji orbitalnej „SALUT” oraz do powrotu załogi z materiałami badań naukowych na Ziemię. Statek ten składa się z trzech podstawowych części: członu orbitalnego z elementem połączeniowym, członu przyrządów i agregatów oraz członu lądownika, który wraca na Ziemię.

Cieślak startowy statku wynosi 6,8 tony, długość — 7,94 m, średnica — 2,72 m. Człon orbitalny, przeznaczony do pracy i odpoczynku załogi w czasie lotu na orbicie i z powrotem, ma pojemność wewnętrzną 6,5 m sześć. Zawiera on urządzenia systemu zabezpieczenia działalności załogi, aparaturę radiotechniczną i telewizyjną. Na zewnętrznej powierzchni umocowane są kamery telewizyjne służące do kontroli procesu cumowania do stacji kosmicznej „SALUT-6”. Zewnętrzna powierzchnia pokryta jest też próżniową izolacją cieplną, a system termoregulacji utrzymuje we wnętrzu temperaturę w granicach od +10 do +30 st. C.

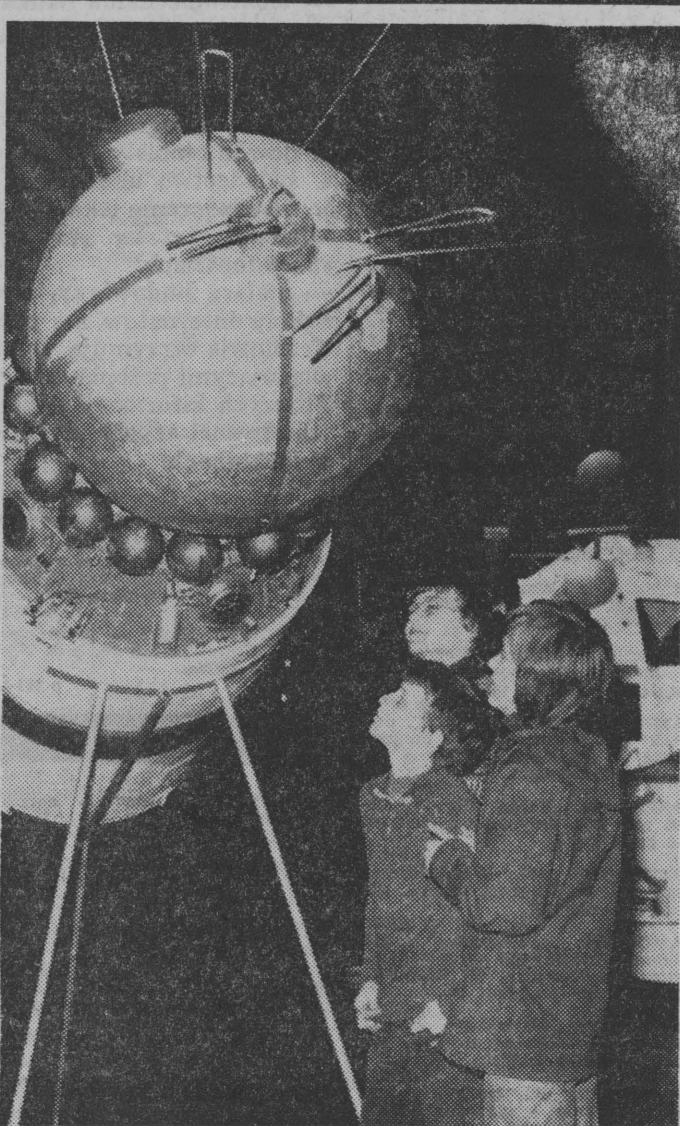

temu zabezpieczenia działalności życiowej załogi. Tutaj też zabierane są specjalne kontenery służące do przewożenia aparatury i materiałów naukowych na stację „SALUT” i z powrotem na Ziemię.

Obserwacjom zewnętrznym służą trzy iluminatory. W

jednym z nich znajduje się wizjer optyczny, wykorzystywany do ręcznej orientacji statku wobec Ziemi oraz w operacjach naprowadzania statku przed cumowaniem do stacji orbitalnej. Podczas operacji lądowania wykorzystywana jest zewnętrzna osłona termiczna, chroniąca konstrukcję i wnętrze lądownika przed nagrzewaniem aerodynamicznym. Właściwości aerodynamiczne tej części statku pozwalają mu wykonywać lot szybowy w atmosferze do określonego rejonu lądowania. Do kierowania lądownikiem w tej operacji służy 6 zainstalowanych na korpusie aparatu mikrosilników odrzutowych. Na wysokości 9,5 km otwiera się spadochron hamujący, a następnie, po zmniejszeniu szybkości — spadochron podstawowy, zapewniający dalsze zniżanie się i lądowanie aparatu. Na wysokości jednego metra nad ziemią włączają się silniki miękkiego lądowania, zmniejszające prędkość do 3-4 metrów na sekundę.

Do wprowadzenia statku transportowego „SOJUZ” na orbitę wykorzystuje się trzystopniową rakietę nośną. Podczas przechodzenia przez gęste warstwy atmosfery w trakcie wchodzenia na orbitę statek osłonięty jest nową, odrzucaną na odcinku pracy drugiego stopnia rakiet. Po oddzieleniu się statku od rakiety nośnej następuje odświeżenie elementów konstrukcji z antenami systemów radiowych.

Model radzieckiego statku kosmicznego, którym po raz pierwszy poleciał w Kpsmos — Jurij Gagarin.

CAF—Szyperko

A to ciekawe!

● Wytapianie metali takich jak złoto, srebro, platyna, superdokładna obróbka elementów dla elektroniki, uzyskanie kryształów, wytwarzanie związków chemicznych, które w warunkach ziemskich powstać nie mogą — oto realne perspektywy gospodarcze kosmonautyki.

● Podobno nie tak trudno jest oderwać się od Ziemi, jak na nią wrócić... Sprawy to kłopotliwy powrót do grawitacji ziemskiej, normowanie czynności układu krążenia, gromadzenie się krwi nadmierne w kończynach dolnych. Po wyładunku przez 8-10 dni trudno jest koordynować ruchy, utrzymać równowagę, odczuwa się zawroty głowy itp. Pełna readaptacja wymaga około miesiąca.

● W warunkach nieważkości człowiek może wykonywać — po odpowiednim treningu — różne czynności w dowolnej pozycji: głowa do góry lub na dół, leżać w powietrzu itp., przy czym sama pozycja będzie dla niego zupełnie obojętna. Inna rzecz, że brak grawitacji zakłóca zmyśl równowagi, powoduje objawy nazywane chorobą kosmiczną, a przypominające chorobę morską.

● W czasie długotrwałego lotu kosmonauta traci na wadze po kilka kilogramów. Szczepięc głównie dolną część ciała. Specjalniści tłumaczą to zjawisko odwodnieniem organizmu oraz zmniejszeniem się masy mięśniowej — zwłazcza mięśni zapędających ludziom na Ziemi poziomą pozycję ciała.

Huta Szkła „Białystok” ogłasza dodatkowe zapisy

znów (chłopców) do klasy I Zasadniczej Szkoły
wodowej o specjalności:

HUTNIK SZKŁA

Nauka w szkole trwa trzy lata.

ukończeniu szkoły zapewnia się dobrze płatną
acę oraz możliwość dalszego kształcenia się w tech-
kum.

czasie trwania nauki uczniowie otrzymują wyn-
adzenie:

- klasa I — 340 zł miesięcznie
- klasa II — 540 zł miesięcznie
- klasa III — 880 zł miesięcznie
- nagrody kwartalne do 20 proc. wynagrodzenia
- dotatkowe premie — 300 zł kwartalnie
- bezpłatne posiłki regeneracyjno - wzmacniające
- odzież ochronną.

okumenty o przyjęcie należy składać w Dziale Kadr,
iałystok, ul. Romana Woźniaka 8 telefon 357-81,
ew. 22 lub 26.

k 2296-00

DYREKCJA PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWNICTWA ROLNICZEGO w GIŻYCKU

W OJEWÓDZKA KOMENDA OCHOTNICZYCH
HUFCEW PRACY FSZMP w SUWAŁKACH

ogłasza zapisy

Ochotniczego Hufca Pracy dla młodocianych w
leku 16—17 lat

andydaci powinni dostarczyć następujące doku-
enty:

- metrykę urodzenia lub tymczasowy dowód oso-
bisty,
- zgodę rodziców,
- wynik badania lekarskiego stwierdzający przy-
datność do pracy w budownictwie,
- ostatnie świadectwo szkolne,
- dwie fotografie.

przedsiębiorstwo zapewnia bardzo dobre warunki
akwaterowania i wyżywienia.

mundurowanie i wyżywienie częściowo odpłatne.

ynagrodzenie i stypendium w/g obowiązujących
rzepisów.

omadto dla junaków, którzy nie posiadają ukończo-
ej szkoły podstawowej zapewnia się naukę w wie-
zorowym Podstawowym Studium Zawodowym a z
kończoną szkołą podstawową w ZSZ o kierunku bu-
owlanym.

Hufiec rozpocznie swoją działalność
OD 1 SIERPNIA 1978 ROKU

esli chcesz zdobyć atrakcyjny zawód budowlany
ie zwlekaj z decyzją.

łość miejsc ograniczona.

ZGŁOŚ SIĘ POD ADRESEM:

Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego
11-500 Giżycko

ul. Przemysłowa 1.

k 2358-0

DYREKCJA MEDYCZNEGO STUDIUM ZAWODOWEGO

WYDZIAŁ PIELĘGNIARSTWA
w ŁAPACH

Plac XX-lecia

informuje, że

od dnia 1 kwietnia do 20 lipca 1978 roku

przyjmuje zgłoszenia do szkoły

Na adres szkoły należy złożyć następujące dokumen-
ty:

- podanie,
- życiorys,
- świadectwo dojrzałości lub ukończenia LO (orygi-
nal),
- świadectwo lekarskie o przydatności do zawodu,
- książeczkę zdrowia,
- wyciąg z aktu urodzenia lub dowód osobisty (do
wglądu),
- trzy fotografie,
- opinię ze szkoły lub zakładu pracy.

Kandydatki ubiegające się o stypendium lub miejsce
w internacie dodatkowo powinny złożyć:

- podanie oraz zaświadczenie stwierdzające mie-
sięczną lub roczną dochodowość i stan rodzinny.

Szczegółowych informacji dotyczących warunków
nauki i przyjęcia udziela:

Sekretariat Studium (telefon 572)

Zespoły Opieki Zdrowotnej

oraz Sekretariaty Liceów Ogólnokształcących.

k 2373-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr KRYSZYŃ
JEROMINEK-
JANKOWSKIEJ

i mgr ZYGMUNTOWI
JANKOWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

współpracownicy Zakładu
Remontowo - Budowlanego
przy Woj. Szpitalu Zespo-
nym im. J. Śniadeckiego w
Białymstoku.

k 2383-1

Wyrazy głębokiego współczucia

RODZINIE

z powodu śmierci

Kol. KRAJNY
WYSOCKIEJ

był kierownikiem sklepu
WPHW w Sokółce

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2382-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współczucia

mgr inż.
STANISŁAWOWI
ZALEWSKIEMU

z powodu zgonu

składają:

Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
Eickiego Kombinatu Rolnego,
k 2389-1

Wyrazy głębokiego współcz

